

رام پنجم مرداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

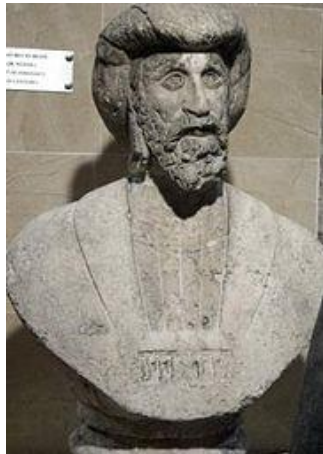
(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

پنجم مرداد

در پنجم مرداد سال ۵۸۱ هجری خورشیدی ارتش چهل هزار نفری گرجی‌ها بر سپاهیان بزرگ سلیمان‌شاه سلجوقی که سه برابرشان عده داشتند در نبرد باسیان (در نزدیکی ارزروم) غلبه کرد. یک قرن بعد در ۶۷۸ عثمان اول که در آن هنگام رهبری قبیله‌ای بود به نیکومدیا حمله کرد. ادوارد گیبون این رخداد را نقطه‌ی شروع تاسیس امپراتوری عثمانی می‌داند. در ۱۲۵۹ هم نیروهای افغان به رهبری ایوب خان در نبرد میوند بر سپاهیان مهاجم انگلیسی به رهبری جرج باروز چیره شدند و حدود هزار تن از دو هزار و پانصد انگلیسی مهاجم را کشتار کردند. یکی از مجروحان انگلیسی این جنگ پزشکی بود به نام الکساندر فرانسیس پرستون که از دوستان آرتور کنان دوئل نویسنده و خالق شخصیت شرلوک هولمز بود. کنان دوئل بر مبنای خاطراتی که او تعریف می‌کرد سیمای دکتر واتسون را در داستانهای خود آفرید. لنگ بودن پای واتسون در داستانهای شرلوک هولمز بدان خاطر است که در جنگ میوند زخمی شده است!

عثمان اول

ایوب خان و سرداران پیروز در نبرد میوند

در تاریخ معاصرمان سه نمونه از رخداد‌های این روز چنین است: در ۱۳۰۰ کلنل محمدتقی خان پس از یأس از تهران کلیه امور خراسان را زیر سلطه خود گرفت، در ۱۳۰۶ مجلس شورای ملی در جلسه خود اختیارات دکتر میلسپو رئیس کل مالیه را به حاج مخبر السلطنه هدایت رئیس الوزراء واگذار نمود، و در ۱۳۵۸ اولین امام جمعه‌ی تهران بعد از انقلاب در دانشگاه تهران مراسم نماز جمعه را اجرا کرد.

این روز در سایر کشورها با تلاطمی در سیاست مصادف بوده است. در ۴۳۳ هجری خورشیدی سیوارد ارل نورتومبریا به اسکاتلند حمله کرد و شاه این قلمرو که مکبث نام داشت را شکست داد. بعدها همین شاه شکست خورده به شخصیت مرکزی نمایشنامه‌ی شکسپیر تبدیل شد.

دیدار مکبث و جادوگران در نقاشی‌ای به سال ۹۵۶

در سال ۱۱۷۳ هجری خورشیدی و پس از فرو نشستن غوغای انقلاب فرانسه، رهبر تندروهای انقلابی روبسپیر که هفده هزار تن از ضدانقلابیون را در مدتی کوتاه با گیوتین اعدام کرده بود از قدرت سرنگون و دستگیر شد و خود کمی بعد پای گیوتین سر خود را از دست داد. حدود یک قرن بعد در ۱۲۷۹ قیصر ویلهلم دوم در سخنرانی‌ای آلمانی‌ها را با هونها مقایسه کرد و این تعبیر را همچون دشنامی برای ژرمن‌ها بر سر زبانها انداخت.

در پنجم مرداد سال ۱۳۰۸ معاهده‌ی ژنو درباره‌ی خوشرفتاری با زندانیان جنگی توسط ۵۳ کشور امضا شد، در ۱۳۳۴ اشغال نظامی اتریش توسط متفقین که از پایان جنگ جهانی دوم همچنان برقرار بود، پایان یافت، و در ۱۳۶۹ بلاروس از اتحاد جماهیر شوروی استقلال یافت، در همین روز «جماعت مسلمین» در ترینیداد و توباگو اقدام به کودتا کرد اما شکست خورد

زمانی که گزایه از
شاه پرتغال مجوز
تبلیغ می‌گیرد

از میان رخدادهای فرهنگی و اجتماعی این روز هم می‌توان به این موارد اشاره کرد: در پنجم مرداد ۹۲۸ فرانسیس گزایه - مبلغ یسوعی پرتغالی - به ساحل ژاپن رسید و گرواندن ژاپنی‌ها به مسیحیت را آغاز کرد و این روندی بود که به زودی به واکنش شدید بودایی‌ها و پیروان شیئتو انجامید و کشت و کشتار زیاد به دنبال داشت. در ۱۱۶۸ وزارت امور خارجه‌ی آمریکا تاسیس شد و در ۱۲۴۵ اولین خط تلگراف که از اقیانوس آتلانتیک عبور می‌کرد به کار افتاد و نیوفاندلند را به جزیره‌ی والتیا در ایرلند متصل ساخت و در ۱۳۰۰ فردریک باتینگ

از دانشگاه تورنتو اعلام کرد هورمون انسولین عامل تنظیم قند خون است. در ۱۲۶۹ هم ونسان ون گوگ نقاش مشهور خودکشی کرد. حدود هزار سال پیش از ون گوگ، عبدالله دوم امیر اغلی حاکم بر شمال آفریقا درگذشت و نود سال پس از او محمد رضا شاه پهلوی جان سپرد. زادگان نامدار این روز هم عبارتند از سلطان مراد چهارم عثمانی (۹۹۱)، الکساندر دومای پسر (۱۲۰۳) و ژان بودریار اندیشمند فرانسوی (۱۳۰۸).

الکساندر دومای پسر